

PROGRAM CEZHRANIČNEJ SPOLUPRÁČE POĽSKO – SLOVENSKÁ REPUBLIKA 2007- 2013

OBSAH

- Pokračuje výzva na predkladanie koncepcií vlajkových projektov v Programe Interreg Poľsko-Slovensko;
- Stav realizácie Programu PL-SK 2007-2013;
- September mesiacom Európskej územnej spolupráce.

Zasielame Vám najnovší newsletter Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko-Slovenská republika 2007-2013. Prajeme Vám príjemné čítanie.

Tím STS

POKRAČUJE VÝZVA NA PREDKLADANIE KONCEPCIÍ VLAJKOVÝCH PROJEKTOV V PROGRAME INTERREG POĽSKO-SLOVENSKO

Do 31. augusta 2015 je otvorená výzva na predkladanie koncepcií vlajkových projektov v Programe Interreg Poľsko-Slovensko. Vlajkové projekty sú projekty, ktoré majú dôležitý vplyv na celé oprávnené územie alebo jeho významnú časť na jednej aj druhej strane hranice, ktoré vo veľkej miere naplňajú ukazovatele programu, systémovým spôsobom riešia problémy identifikované v pohraničnej oblasti a/alebo komplexne využívajú potenciál pohraničia. Sú to tiež projekty, ktorých výstupy sa vyznačujú udržateľnosťou v dlhšom časovom horizonte a majú väčší rozvojový potenciál, než to vyplýva z predpisov týkajúcich sa udržateľnosti projektu. Podrobnosti o výzvach sú k dispozícii na stránke Programu www.plsk.eu.

STAV REALIZÁCIE PROGRAMU PL-SK 2007-2013

Skončila sa realizácia ďalších projektov a mikroprojektov v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko-Slovenská republika 2007-2013. Slovenská Habovka a poľský Czarny Dunajec posilnili spoluprácu hasičov prostredníctvom spoločných školení a výcviku. Obidve obce získali tiež nové vybavenie – hasičské záchranné vozidlá, čo bolo zvlášť dôležité v prípade Habovky, ktorá doteraz trpela nedostatočným vybavením v tejto oblasti.

Záchranárstvo a bezpečnosť na poľsko-slovenskom pohraničí bolo takisto predmetom záujmu Obce Sucha Beskidzka, prijímateľa mikroprojektu *Zvýšenie efektivity záchranného systému a civilnej ochrany na poľsko-slovenskom pohraničí*. Uskutočnené boli školenia v oblasti zdravotnej pohotovostnej služby, bezpečného oddychu v horách, alebo oddychu pri vodných nádržiach a horských tokoch, zamerané okrem iného na žiakov zo základných škôl a nižších stredných škôl. Takéto vedomosti môžu byť pomocné najmä počas blížiacich sa prázdnin.

V Podkarpatskom regióne, na území archeologického skanzenu Karpatská Trója v Trzcinici, bola postavená vyhladková plošina. Nachádza sa v najvyššie položenej časti skanzenu, je vysoká 40 m. Z plošiny je možné obdivovať rozsiahle terény Čelnej karpatskej priehlbiny (Doły Jasielsko-Sanocké), Beskýd a Karpát. Za priaznivého počasia a zodpovedajúcich poveternostných podmienok budú môcť turisti vidieť aj viac ako 100 km vzdialené pásma Tatier. Navyše, na plošine boli namontované ďalekohľady a webkamera – pohľad z kamery je k dispozícii na stránke

PL-SK
2007-2013

... partnerstvom k spoločnému rozvoju ...

EURÓPSKA ÚNIA
EURÓPSKY FOND
REGIONÁLNEHO ROZVOJA

<http://wcam.pl/karpackatroja>. U slovenského projektového partnera, v Hanušovciach nad Topľou, bol vytvorený malý archeologický skanzen – Archeopark Živá archeológia. Toto unikátne múzeum je určené nielen na pozorovanie, ale predovšetkým na získavanie skúseností. Sú v ňom uskutočňované archeologické experimenty – každý môže skúsiť, ak sa spalo na posteliach pokrytých kožou, vyskúšať si pálenie keramiky, hrať na replikách nástrojov. Na území archeoparku bolo zrekonštruovaných 5 chát: z paleolitu, neolitu, doby bronzovej, železnej a slovanského obdobia, ako aj palisáda obklopujúca komplex. V roku 2014 archeopark získal cenu Slovenskej akadémie vied za popularizáciu vedy a približovanie dedičstva širokej komunite regiónu. V rámci projektu bol tiež organizovaný archeologický festival a spoločná vedecká konferencia spojená so seminárom. Vydaná bola zbierka referátov z konferencie, venovaná archeológii a jej popularizácii.

V Karpatskej Tróji v rámci mikroprojektu bol navyše postavený pilierový zrub Otomanskej kultúry, ktorý bude využívaný na realizáciu vzdelávacích workshopov.

Do Podkarpatského regiónu, vďaka mikroprojektu *Hladači multikultúrnych dejín pohraničia*, dorazil questing. Ide o netradičné spoznávanie histórie s hádankami, spojené s prvkami terénnej hry a naháňackami, vďaka čomu je možné odhaľovať dejiny ako aj kultúrne a prírodné dedičstvo. Cieľom projektu bolo zachovanie pamäti o historických udalostiach a jej hrdinoch, o ktorých dnes už pamätá len niekoľko obyvateľov pohraničia.

POL'SKO - SLOVENSKÁ REPUBLIKA
PROGRAM CEZHRANIČNEJ SPOLUPRÁCE 2007 - 2013

Od mája roku 2015 Krynická hokejová asociácia Mládežnícky klub Krynica realizovala projekt s názvom *Hokej v srdciach ľudí našich regiónov*. V rámci projektu bol organizovaný výcvikový tábor pre hokejistov z Krinice a Bardejova, ako aj Medzinárodný hokejový turnaj, ktorý sa uskutočnil v marci tohto roku. Obe aktivity umožnili mladým ľuďom rozvíjať svoje schopnosti a získať nové skúsenosti. Zakúpené hokejové vybavenie umožnilo mladým a aktívnym športovcom z rodín s ťažkou sociálno-ekonomickou situáciou zúčastniť sa na projektových aktivitách a vykonávať tento šport.

Vzájomné spoznávanie sa mládeže nie prostredníctvom športu, ale ekológie, bolo záujmom

ekológov z obce Góna Orawa, ako aj lesníkov zo slovenskej obce Malcov v Prešovskom kraji. Prví spomenutí rví usporiadali pre žiakov zo škôl na oboch stranách hranice edukačný výlet po oravských mokradiach. Žiaci mali možnosť uvidieť vzácne druhy vtáctva v Bobrowieckom zálive. Sledovali vodné vtáctvo, spoznávali rôzne druhy živočíchov, a učili sa ich rozlišovať na základe počúvania zvukov v prírode. Na príklade Bobrowieckého zálivu, ktorý sa nachádza v prihraničnej oblasti sa mali možnosť uistiť, ako vyzerá spolupráca obidvoch krajín v oblasti ochrany životného prostredia, pretože práve tu sa

Czarna Orawa – rieka, ktorá pramení v Poľsku – spája s Oravskou priehradou. Na druhej strane, lesníci zo slovenskej obce Malcov vytvorili hneď pri hranici Lesné vzdelávacie stredisko „Ekocentrum“, ktoré je zamerané na ochranu životného prostredia obyvateľom pohraničia – predovšetkým žiakom zo základných škôl a detských domovov, a to prostredníctvom audiovizuálnej techniky, rôznych kníh a prírodných materiálov, ako aj pomocou organizovania workshopov.

Ako prví si túto formu vzdelávania mohli vyskúšať žiaci zo základných škôl z okolitých miest a z Poľska, ako aj deti z detského domova vo Svidníku. Počas stretnutia im lesníci vysvetľovali význam a funkciu životného prostredia, ukazovali akú úlohu v životnom prostredí hrajú chrobáky a hmyz. Počas prechádzky lesom sa deti učili identifikovať zvieratá na základe stôp a zvukov, na základe listov a ovocia deti identifikovali, aké stromy rastú v lese.

SEPTEMBER MESIACOM EURÓPSKEJ ÚZEMNEJ SPOLUPRÁCE

Čaká nás horúci september na poľsko-slovenskom pohraničí, ale nielen tu. Počas dvoch nediel – jednej v Krakove a druhej v Banskej Bystrici, sa budú konať mestské hry, zhrňujúce výsledky programu a propagujúce jeho výsledky mimo oprávneného územia. Hier sa bude môcť zúčastniť každý, takže je to skvelá príležitosť na zábavu pre skupiny kamarátov, ale aj pre rodiny s deťmi. Už teraz Vás srdečne pozývame – podrobnosti týkajúce sa termínov a registrácie sú k dispozícii na webovej stránke Programu www.plsk.eu, ako aj na FB profile.

Takisto prijímatelia Programu budú v septembri pri príležitosti Dňa Európskej územnej spolupráce organizovať rôznorodé podujatia – počnúc výstavami, cez poľsko-slovenský piknik založený na rozprávkach a legendách predstavujúcich kultúrne dedičstvo pohraničia, oboznamovanie sa s dejinami v archeologickom skanzene, končiac poľsko-slovenskými športovými zápasmi. Podrobné informácie čo, kde a kedy budú onedlho k dispozícii na webovej stránke Programu.

Pri príležitosti tohtoročného 25. výročia Európskej územnej spolupráce je v Luxemburgu naplánovaná medzinárodná konferencia, ktorej program bude zahŕňať prezentáciu projektov realizovaných v rámci programov EÚS v celej Európe, ktoré boli spomedzi prihlásených projektov vybrané porotou.. Bude medzi nimi aj poľsko-slovenský projekt? Držíme palce.

Na konci septembra sa zasa uskutoční konferencia sumarizujúca Program cezhraničnej spolupráce Poľsko-Slovenská republika 2007-2013 a slávnostne otvárajúca program Interreg Poľsko-Slovenská republika 2014-2020. Podrobné informácie budú umiestnené na webovej stránke Programu.